

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/26/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520200325
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8520200325.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. Z. U., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom O. XX, t.č. K. X, Q. K., zast. kolíznym opatrovníkom Mestom Stará Ľubovňa, dieťa rodičov: matky - V. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom O. č. XX, t.č. H. XX, Q. K. a otca - F. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XX, za účasti starej matky K. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. X, Q. K. na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, v konaní o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje náhradnú osobnú starostlivosť u mal. Z. U., nar. X.XX.XXXX nariadenú rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/24/2016-42 zo dňa 13.9.2016.
II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohoto konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa návrhom doručeným súdu dňa 5.3.2020 žiadal, aby súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť u mal. Z. U., vykonávanú starou matkou K. U., nar. XX.X.XXXX a zveril maloletú späť do osobnej starostlivosti matky.

Svoj návrh odôvodnil tým, že po rozvode matke maloletých detí so starostlivosťou pomáhala jej stará mama. Po smrti starej matky, matka starostlivosť o maloleté deti nezvládala a preto boli štyri maloleté deti V. U., nar. XX.X.XXXX, A. U., nar. X.X.XXXX, A. U., nar. XX.X.XXXX, Z. U., nar. X.XX.XXXX zverené do starostlivosti matky pani U..

Z manželského zväzku matky V. U. a P. U. pochádza iba mal. V. U., nar. XX.X.XXXX. Ostatné deti majú každé iného otca. Mal. V. bola po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matky a to rozsudkom Okresného súdu v Kežmarku 4C/225/2005 zo dňa 30.3.2007. Tento nadobudol právoplatnosť 16.7.2007. Matka sa po rozvode s maloletými deťmi nasťahovala do domu ku svojej starej matke, pani U. do obce Hniezdne. Stará matka bola starobná dôchodkyňa a tak pani U. pomáhala so starostlivosťou s deťmi, aj finančne. Dom, v ktorom rodina bývala bol kamenný, murovaný. Rodina obývala dve izby a malú kuchyňu. Domácnosť bola vybavená len základným nábytkom. V rodine tunajší úrad vykonával sociálne šetrenia od oznámenia obce Hniezdne, a to od apríla 2014. Situácia v rodine mal. detí sa začala zhoršovať po smrti starej matky, matky maloletých detí pani U. v roku 2013. Matke bolo zamestnancami orgánu SPODaSK poskytnuté sociálne poradenstvo, matka zanedbávala starostlivosť o svoje maloleté deti, nechávala ich samé na niekoľko dní. Matka mala problém s úkonmi týkajúcimi sa bežných denných činností...varenie, pranie, príprava detí na vyučovanie. Deti vyrastali v nepripustných bytových podmienkach, v dome bol chlad, hygiena v domácnosti neudržiavaná. Zamestnanci ÚPSVaR aj obce Hniezdne dohliadali na to, aby matka varila pre deti, prala deťom. Zo strany školy bolo hlásenie zanedbávanie starostlivosti. Matka neakceptovala poradenstvo. Rodine bolo uložené výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletých detí zo strany tunajšieho úradu v roku 2014, ktoré nespĺnilo požadovaný účel, z toho dôvodu boli maloleté deti matke odňaté z jej osobnej starostlivosti a zverené do

náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, pani U. na základe rozhodnutia súdu 2P/23/2016. Otcovia maloletých detí neprejavili záujem o poskytovanie starostlivosti maloletým deťom.

V septembri tohto roku pri osobnom pohovore s matkou maloletých detí a starou matkou bol tunajší úrad informovaný, že matka sa vrátila na Slovensko. Podľa vyjadrenia matky, ona sa vrátila, aby si tu vytvorila stabilné podmienky a tak opäť podala návrh na tunajší okresný súd na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Obe zhodne deklarovali, že maloleté deti chodievajú k matke a tá postupne starej matke pomáhala so starostlivosťou o deti. Deti fungovali striedavo, cez deň u starej matky, na noc chodievali k matke alebo opačne.

Zo správy zo školy a neskôr aj z rozhovoru s matkou vyplynulo, že stará matka pani K. U. odcestovala do zahraničia za prácou a maloleté deti, ktoré jej sú zverené nechala so svojim manželom a matkou maloletých detí a to na základe nejakej ich dohody. Stará matka a ani matka maloletých detí neinformovala tunajší úrad o svojich zámeroch.

Tunajší úrad aj naďalej monitoroval sociálnu situáciu na strane maloletých detí, motivoval ešte viac matku, aby spolupracovala s tunajším úradom, uložil matke maloletých detí úlohy, ktoré boli zapracované do plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou. Tunajší úrad sprostredkoval matke maloletého dieťaťa pomoc formou zapojenia Centra pre deti a rodiny Spišská Belá - pracovisko Stará Ľubovňa ambulantom a terénnou formou na základe dobrovoľnej dohody. Matke bolo vysvetlené, že prakticky teraz má najväčšiu šancu preukázať jej záujem, schopnosti postarať sa samostatne o svoje deti.

Počas sledovaného obdobia, matka maloletých detí plní úlohy v zmysle prijatého plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, začala intenzívne spolupracovať s tunajším úradom, pravidelne začala informovať tunajší úrad o nových skutočnostiach. Matka si našla podnájom, býva osamote aj s deťmi. Bytové pomery sú vyhovujúce, deti majú vlastný priestor na učenie a aktivity. Pani U. sa od 13.1.2020 zamestnala na základe dohody o pracovnej činnosti pre U. ako čašníčka.

2. Súd uznesením č.k. 2P/26/2020 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Mesto Stará Ľubovňa, poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach a nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa nedostavil otec mal. dieťaťa, u ktorého predvolanie na pojednávanie bolo riadne a včas vykázané, svoju neúčast' žiadnym spôsobom neospravedlnil, a preto súd pojednával v jeho neprítomnosti.

3. Navrhovateľ na pojednávaní zotrval na obsahu podaného návrhu a konštatoval, že stará matka K. U., ktorej bola mal. Z. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, túto starostlivosť aktuálne neposkytuje. Zároveň matka mal. detí prejavila záujem a snahu vytvoriť vhodné podmienky pre vykonávanie osobnej starostlivosti, ktorú reálne od novembra 2019 aj zabezpečovala a zvládala aj počas neprítomnosti starej matky. Do práce s rodinou bol zapojený akreditovaný subjekt o.z. Návrat Prešov, ktorý v rodine vykonával odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácie po návrate matky. Tunajší úrad konštatuje, že pominuli dôvody pre ktoré OS Stará Ľubovňa rozhodol o zverení mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke K. U.. Matka aj naďalej plne zabezpečuje starostlivosť svojej mal. dcéry Z. U.. Býva v prenajatom 3-izbovom byte v Starej Ľubovni, momentálne je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie na úrade práce z toho dôvodu, že v januári sa zamestnala ako čašníčka na pracovnú dohodu, ale v čase prijatých preventívnych opatrení pred šírením nákazy COVID - 19 s ňou zamestnávateľ rozviazal dohodu o pracovnej činnosti, s tým, že aktuálne dostala prísľub od nového zamestnávateľa na prijatie do zamestnania od 1.7.2020.

4. Matka mal. dieťaťa na pojednávaní uviedla, že s návrhom súhlasí. Poukázala na stanovisko ÚPSV a R v Starej Ľubovni. Aktuálne je nezamestnaná z dôvodu COVID - 19, je evidovaná na úrade práce od 15.4.2020 a za obdobie od 15.4.2020 do konca mesiaca máj 2020 dostala z titulu dávky v nezamestnanosti sumu 703,80 eur. Od 1.7.2020 má prísľub nástupu do práce, konkrétne v kaviarni X., ktorú vlastní pán X., t.č. však k dnešnému dňu ešte nemá podpísanú pracovnú zmluvu, avšak má daný takýto prísľub. Spolu s mal. deťmi býva v prenajatom 3-izbovom byte tak, ako to vyplýva z predloženej nájomnej zmluvy. Za tento byt uhrádza nájom vo výške 400 eur mesačne, a to z našetrových peňazí. Snaží sa robiť všetko tak, aby mohla mal. deti dostať späť do svojej starostlivosti.

5. Stará matka súhlasila so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti. Uviedla, že matka t.č. má vhodné podmienky pre zabezpečovanie a poskytovanie starostlivosti mal. deťom a túto starostlivosť aj poskytuje. Stará matka je aj naďalej dcére nápomocná so starostlivosťou o deti.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní taktiež súhlasil s podaným návrhom, pretože matka preukázala schopnosť postarať sa o svoje deti, čo v podstate prezentuje od novembra 2019.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, matky mal. dieťaťa, starej matky mal. dieťaťa a kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s obsahom predmetného spisu a zistil nasledovný skutkový stav :

8. Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2P/24/2016-42 zo dňa 13.9.2016 bola mal. Z. U., zverená do náhradnej osobnej starostlivosti /NOS/ starej matke K. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. K., K. X. Súd zaviazal matku mal. dieťaťa V. U., nar. XX.X.XXXX prispievať výživným na mal. Z. U. mesačne sumou 27,13 eur a otca dieťaťa zaviazal výživným vo výške 60,- eur mesačne. Starej matke zároveň uložil povinnosť vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Rozsudkom 2P/148/2019 zo dňa 5.5.2020 súd výživné pre mal. dieťa zvýšil na sumu 28,89 eur mesačne.

9. Zo správy ÚPSVaR v Starej Ľubovni doručenej súdu dňa 22.6.2020 vyplýva, že matka mal. detí V. U. do augusta 2019 žila a pracovala v Rakúsku, počas tohto obdobia požiadala tunajší súd o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, s tým, že plánovala zobrať mal. deti ku sebe do Rakúska. Súd matke tento návrh zamietol s odôvodnením, že matka mal. detí nepreukázala, že má v Rakúsku vytvorené dostatočne stabilné podmienky pre mal. deti. Mal. deti neovládali nemecký jazyk a nedokázali si predstaviť študovať v nemeckom jazyku. Po zamietnutí návrhu tunajší úrad komunikoval s matkou detí a to hlavne kvôli výchovným problémom s mal. V. U. - sestrou mal. Z. V tom čase matka odmietala možnosť vrátiť sa na Slovensko, uvádzala, že v Rakúsku má prácu, žije tam so svojím priateľom, ktorý tam tiež pracuje. Nakoľko u mal. V. naďalej pretrvávali výchovné problémy, matka zvažila celú situáciu a vrátila sa na Slovensko. Od augusta 2019 žije v Starej Ľubovni, kde si prenajala byt a mal. deti si brávala k sebe, ktoré aj naďalej chodievali k starej matke K. U.. Situácia v rodine bola aj naďalej monitorovaná tunajším úradom a do práce s rodinou bolo zapojené Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá (ďalej len CDR Spišská Belá). V decembri minulého roku tunajší úrad dostal informáciu, že stará matka, ktorej boli mal. deti zverené do NOS odcestovala koncom novembra do Rakúska za prácou, tunajší úrad však o tom neinformovala. Mal. detí nechala v starostlivosti ich matky a jej manžela, na základe vzájomnej dohody. Po zistení, že mal. deti ostali bez zákonného zástupcu a s mal. A., bratom mal. Z. neabsolvovali sedenia u klinickej psychologičky, ktoré boli doporučené, tunajší úrad podal návrh na uloženie výchovného opatrenia v zariadení najdlhšie na dobu 6 mesiacov, avšak naďalej pracoval s matkou mal. detí. Matkina spolupráca sa zlepšila, pravidelne komunikovala so školou, ktorú mal. deti navštevujú a informovala sa na ich správanie a študijné výsledky, s mal. A. pravidelne navštevovala psychologickú ambulanciu a spolupracovala s CDR Spišská Belá, o čom svedčia aj správy od zainteresovaných subjektov a z vyššie uvedených dôvodov tunajší úrad podal návrh na zrušenie NOS. Do práce s rodinou bolo v tomto roku 2020 v rámci priorit úradu na výkon opatrení SPOD a SK zapojený aj akreditovaný subjekt o.z. Návrat Prešov, za účelom vykonávania odborných metód práce na prispôsobenie sa novej situácii, v ktorej sa maloleté deti ocitli. Akreditovaný subjekt bude pracovať s rodinou minimálne do 30.11.2020.

Aktuálne sa vrátila domov aj stará matka K. U. z Rakúska, mal. deti sa aj naďalej nachádzajú pri matke, s ktorou žijú v trojizbovom prenajatom byte. Počas šetrení neboli zistené nedostatky v poskytovaní starostlivosti zo strany matky. Matka sa v januári tohto roku zamestnala, v čase prijatých preventívnych opatrení pred šírením nákazy COVID 19 s ňou zamestnávateľ rozviazal dohodu o pracovnej činnosti a po pandémii sa zmenil zamestnávateľ kaviarne kde pracovala, ten jej dal písomný prísľub na prijatie do zamestnania od 1.7.2020. Aktuálne matka poberá dávku v nezamestnanosti a žije ešte z úspor, ktoré nadobudla počas obdobia, kedy pracovala v Rakúsku. Stará matka jej vydeľovala financie z príspevkov, ktoré jej plynuli z náhradnej osobnej starostlivosti, tie slúžili na zakúpenie stravy, hygienických potrieb a oblečenia pre deti. Tento mesiac boli príspevky starej matke pozastavené nakoľko reálne neposkytuje náhradnú osobnú starostlivosť. Matka mal. detí uviedla, že stará matka si ide uplatniť nárok na rodinné prídavky v Rakúsku, nakoľko stará matka tam bola zamestnaná na pracovnú zmluvu, taktiež jej vznikol nárok ešte na daňový bonus za rok 2019, týmto vedia vykryť obdobie, kedy matka bude mať príjem z pracovnej činnosti.

10. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a

spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

11. Podľa ods. 2 cit. zákona, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

12. Podľa ods. 3 cit. zákona, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

13. Podľa ods. 4 cit. zákona, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

14. Podľa § 47 ods. 1 písm. e) cit. zákona, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 47 ods. 2 cit. zákona, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

16. Predmetom konania je zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

17. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je inštitútom fakultatívnym, a teda úplne závisí od úvahy súdu, či toto opatrenie považuje za najlepšie a najvhodnejšie pre maloleté dieťa.

18. Dôvodom zverenia mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky bolo, že matka mal. dieťaťa nemala vytvorené stabilné bytové podmienky a stabilnú prácu.

T.č. tak ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania matka reálne od novembra 2019 zabezpečuje osobne starostlivosť mal. Z. ako aj ostatným svojim deťom. Stará matka aktuálne starostlivosť mal. dieťaťu neposkytuje. Matka s deťmi žije v prenajatom 3-izbovom byte v Starej Ľubovni, čo preukázala predloženou nájomnou zmluvou. Je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie na úrade práce z toho dôvodu, že v januári sa zamestnala ako čašníčka, avšak z dôvodu prijatých preventívnych opatrení pred šírením nákazy COVID- 19, zamestnávateľ s ňou rozviazal pracovnú činnosť. Od 1.7.2020 má prísľub od nového zamestnávateľa na prijatie do zamestnania. Počas evidencie za obdobie od 15.4.2020 do konca mája 2020 jej boli vyplatené dávky v nezamestnanosti v sume 703,80 eur.

19. Je potrebné vziať do úvahy, že matka má celkom štyri maloleté deti a aj u ďalších žiadala zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, ktorú tiež t.č. už aj vykonáva. Matka teda preukázala, že t.č. je schopná sama zabezpečiť starostlivosť svojim mal. deťom.

20. Súd preto na základe vykonaného dokazovania s poukazom na vyjadrenia účastníkov na pojednávaní návrhu vyhovel.

21. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, tak žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Stará Ľubovňa, písomne, trojmo.

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. [(§ 127 a § 363 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Podľa § 44 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.

Stará matka mal. dieťaťa, matka mal. dieťaťa, navrhovateľ a kolízny opatrovník sa vzdali práva podania odvolania čo potvrdili svojimi podpismi do zápisnice súdu .